

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

Oratio P. Valerij Publicolæ Consulis ad Tribunos omnemque plebem:
Argumentum. Exules seruique, &c. Ex T. Liuiio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

Nobilitas virtus. Pari siquidem omnes conditione nascimur, sola virtute distingui mur.

Hominum 3. genera. Philo Iudaus libro de gigantibus, tria hominum genera distinguit, homines terra, homines caeli, homines Dei. Homines terra sunt omnes, qui ad carvas terrenas, corporisq; voluptates sunt proiecti, licet profapia, & opibus polleant.

Homines terra qui? Homines caeli sunt literati ἑπισήμονες & φιλομάθης. Homines Dei, sunt sacerdotes, & Propheta, qui vita puritate, & contemplationis magnitudine seiuuati à sensibus, in mundum intellectualem demigrarunt, iam Angelorum ciuitati inscripti. Estus verba sunt.

Homines Dei. Τὸ ὁδωτὸν πᾶν, περικύβαιτες, εἰς τὸν νοητὸν κόσμον μετατέθησαν, κακῶν ἀνησῶν ἐγχαρέντες ἀφάρτων καὶ ἀσωμάτων ἰδέειν πολιτεία. Et haec verba nobilitas.

IV. Deinde quod artificiosum est aduersariorum eloquentiam in eorum damnum vertit, sua infantia, quasi innocentia praclaro argumento gloriosus.

Non placuit, inquit, reticere, ne quis modesti in conscientiam duceret, hoc est, ne quis silentium meum mala conscientia notam existimaret: Tum respondet non insidiantis eloquentia fucos, sed prolatis donis militaribus, & cicatricibus: Hac enim eloquentia C. Marij, haec sunt imagines. Quid hac oratione efficacius, aut gratius? Quod autem hic habet de sua infantiâ, hoc Plutarch. refert, in Mario quippe dicebat γέλοιον ἡρώματα μαρτυρεῖν, ὡς ἐδιδάσκαλον δούλοισιν ἐπέγοις. Ridiculum esse, literas à mancipiis doctoribus (Gracos sugillans) ediscere.

**Graca li-
esta.**

V. Excusat morum rusticitatem, quam cum luxu, & mollitia aduersariorum comparatam magni sibi decoris instar esse ostendit. Plena autem est acrimonia, & maiestatis oratio, grandibus etiam sententiis, quasi vestis gemmis illuminata. Quid autem grauius & illuminatius esse potest, quam cum deliciis aduersarijs concedit, sibi sudorem, & puluerem quasi propriam hereditatem. Haec sunt virtutis nota.

Virtus.

Seneca de vita beata, virtutem in templo inuenies, in foro, in curia stantem, puluerulentam, coloratam, callosam habentem manus. Contra voluptas, ἠρωπία, ἐπὶ χριστὸς χαλκίδος

Voluptas.

ἔκλυσι μένη, ut describitur apud Maximum Tyrium oratione quarta.

VI. Transite ad statum belli, de quo & bo-

nam spem P. R. ingerit, & strenua ad milites hortatione concludit, illud subinde inculcans.

Neminem ignauia immortalem factum. Quod spectant ea, qua habet Cicero 2. de legibus.

Olla propter qua datur homini ascensus in caelum mentem, virtutem, pietatem, fidem, earumq; laudum delubra sumo, nec ulla vitiorum solennia, obeunt.

ORATIO P. VALERII
Publicolæ Consulis ad Tribunos,
omnemq; ple-
bem.

ARGUMENTVM.

Exules seruiq; arcem Romanam nocte ad magnum numerum duce App. Herdonio occupauerunt. Quod vbi comperit fuit, reliquum noctis in armis Romani egerunt, ignari, qui homines, quantusque numerus hostium esset. Postero die, cum Herdonius consilium, voluntatemq; suam declarasset, tum quoque Trib. pleb. non bellum illud, sed imaginem modò contendebant ad auertendos à legis cura plebis animos. Populum itaq; ab armis discedere iubent. Quod cum Patribus nuntiatum esset, P. Valerius ex curia in templum ad Tribunos veniens, de periculo cum ijs primum, deinde cum plebe sic egisse fertur.

Ex T. Liuiō.

Q Vid hoc rei est Tribunus? Appij Herdonij ductu, & auspicio Remp. euerfuti estis: ita felix vobis corrumpeudis fuit, qui seruitia vestra non commouit auctor. Quum hostes supra caput sint, discedi ab armis, legefq; ferri placet: inde ad multitudinem oratione conuersa. Si vos vrbis Quirites, si vestri nulla cura tangit; at vos veremini Deos vestros ab hostibus captos! Iupiter optimus maximus, Iuno regina, & Minerva, alij

Dij,

Dij, Deaque obfidetur: Castra feruorum publicos vestros Penates tenent: hæc vobis forma sanæ ciuitatis videtur? Tantum hostium non solum intra muros est, sed in arce supra forum, curiamque, comitia interim in foro sunt, Senator in curia est: velut cum otium superat: Senator sententiam dicit, alij Quirites suffragium ineunt. Non quicquid patrum, plebisque est, Consules, Tribunos, Deos, hominesque omnes armatos opem ferre, in Capitolium currere, liberare, ac pacare augustissimam illam domum Iouis optimi maximi decuit? Romule pater, tu mentem tuam, qua quondam arcem ab his iisdem Sabinis auro captam recepisti, da stirpi tuæ; iube hanc ingredi viam, quam tu dux, quam tuus ingressus exercitus est. Primus eni ego Consul quantum mortalis Deum possum, se ac tua vestigia sequar.

O E C O N O M I A
orationis.

- I. Proposicio periculi, & hortatio ad depellen- *Argumenta à religione*
- II. *Argumenta petuntur à sacris qua in istis ad-* *petita vali-*
hortationibus primum locum obtinent. Vide oratio- *da.*
nam Camilli de migratione, in qua hunc locum fu-
sus per textum inuenies.
- III. *Concluditur per Apostrophum ad Remulum,*
similiter Germanicus apud Tacitum libro primo,
cum ad compescendam militum seditionem perora-
ret, Augusti mentem innocauit. Tua diue Augu-
ste caelo recepta mens, Tua Pater Druse imago,
tui memoria, iisdem istis cum militibus, quos iam
pudor, & gloria intrat, eluani hanc maculam.

X E R X I S O R A T I O.

Oratio antiquum candorem minimè elaborati sermonis sapit.

Ex Herodoto.

Πέρσαι, τῶν ἑγὼ ὑμῶν χεῖρα, ὑμῆ-
ας σωτέλεα, ἀνδρας τε γίνεσθαι ἀγα-
θούς, καὶ μὴ κατασχεῖν τὰ πρόθεν ἐρ-
γασμένα Πέρσησι, ἕντα μεγάλα τε καὶ πολλὰ
ἄγνια. Ἄλλ' εἰς τεθκάτος καὶ οἱ σύμπασιες προθυ-
μίῃ ἔχωμεν. ζυῶν γὰρ τῶν πάντι ἀγαθῶν
αἰετοῦται, ἢ καὶ ἕνεκα προαγορεύω ἀντέχεσθαι
ἔπολέμῃ σίτετα μένως. ὡς γὰρ ἐγὼ τῶν δεινό-
μα, ἐπ' ἀνδρας στρατευόμεθα ἀγαθούς, ἢ ἢν κρα-
τήσωμεν, οὐ μὴ τις ἡμῖν ἄλλ' ἑστῶτος ἀντιπῆ
κότε ἀνθρώπων, νῦν δὲ διαβαίωμεν ἐπευξάμενοι τοῖσι θεοῖσι τοὶ Πέρσησιν ἀγὼν λέλογχασιν.

PERSÆ, ego vos, quorum opera mihi opus est, *Hortatio ad*
contraxi, vt viri præstantes existatis, neue- *fortitudi-*
res hætenus gestas à Persis magnas, præcla- *nem.*
rasque dedecoretis, sed cum singuli, tum vni-
uersi exhibeamus nos alacres, commune enim
hoc hominibus bonum est, strenuos esse. Ea-
que de re vos cenfui præmonendos, ad bellum
constanter tolerandum. Nam (vt ego audio,)
aduersus viros egregios tendimus: quos si su-
perauerimus, nullus vnquam nobis alius exer-
citus obstabit. Nunc igitur Deos præfides ter-
ræ Persidis precati tranfcamus.

O R A T I O A R C H I D A M I.

Argumentum.

Comparato bello à Lacedæmonijs & socijs Peloponenfibus aduersus Athenienses, & contractis in vnum copijs. Archidamus rex Lacedæmoniorum, qui illius belli sum-
mam obtineret, conuocauit sociorum proceres, eosque, cum conuenissent, hac ratione
horta-

Qqqq